

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO - rok szkolny 2017/2018

I. Wstęp

1. Ocenianie powinno brać pod uwagę specyfikę nauczania oraz uczenia się i wspierać je, uwzględniając różnice pomiędzy poszczególnymi uczniami. Powinno wspomagać ich rozwój. W procesie oceniania należy brać pod uwagę:
  - a. wiadomości określone w *Podstawie programowej* i realizowanym przez nauczyciela programie nauczania, tj. znajomość lektur z danego etapu kształcenia, znajomość pojęć, definicji z historii oraz teorii literatury, filozofii i nauki o języku, itp.
  - b. umiejętności określone w *Podstawie programowej* odpowiedniej dla każdego poziomu kształcenia,
  - c. stopień zaangażowania ucznia w proces kształcenia.

II. Cele oceniania

1. Utrwalanie i rozwijanie wyuczonych umiejętności pisania, czytania, słuchania oraz mówienia.
2. Rozwijanie umiejętności analizy wpływu tradycji narodowej i europejskiej na współczesną literaturę polską.
3. Wyzwalanie inicjatywy poznawczej i aktywności twórczej uczniów oraz rozwijanie ich orientacji w zjawiskach artystycznych we współczesnej kulturze.
4. Wpływanie na efektywność uczenia się.
5. Motywowanie uczniów do pracy oraz wspieranie samokształcenia.

III. Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności

1. Wypowiedzi pisemne (prace klasowe, zadania domowe, testy, sprawdziany, notatki, referaty itp.).
2. Wypowiedzi ustne (odpowiedzi ustne, prezentacje, udział w dyskusji, recytacje itp.).
3. Inne formy (projekty, scenariusze, nagrania, plakaty itp.).

IV. Procedury oceniania

1. Uczeń w każdym semestrze powinien otrzymać co najmniej 5 ocen, np. za:
  - a. pracę klasową przygotowującą do matury w formie określonej przez nauczyciela (zapowiedzianą z tygodniowym wyprzedzeniem),
  - b. test sprawdzający umiejętność czytania ze zrozumieniem (bez uprzedzania o terminie),
  - c. test obejmujący wiedzę na temat epoki literackiej i/lub tekstów literackich, zagadnienia z nauki o języku, poetyki i inne (zapowiedziany z tygodniowym wyprzedzeniem),
  - d. sprawdzian diagnozujący (zapowiedziany z tygodniowym wyprzedzeniem),
  - e. sprawdzian ze znajomości lektur /test (bez uprzedzania o terminie),

- f. aktywną pracę w klasie (pięć plusów – ocena bardzo dobra; w przypadku postawy biernej – trzy minusy oznaczają ocenę niedostateczną),
- g. zadanie domowe (w przypadku wypracowania czas przygotowania wynosi tydzień; praca musi być napisana na papierze kancelaryjnym w linie),
- h. kartkówkę, obejmującą materiał z trzech ostatnich tematów lekcji lub sprawdzającą wiadomości podstawowe dla przedmiotu, zawarte w podstawie programowej (bez uprzedzania o terminie pisania),
- i. wypowiedź ustną (tj. różnego rodzaju odpowiedzi ustne, prezentacje, udział w dyskusji, wypowiedzi przygotowujące do matury ustnej, recytacje, itp.) – zał.3
- j. pracę w grupie (zasady oceniania pracy w grupie określa nauczyciel przed wykonaniem zadań, a ocenę może otrzymać osoba przedstawiająca efekty działań grupy lub cała grupa).

2. Warunkiem koniecznym do uzyskania pozytywnej oceny semestralnej lub rocznej jest **terminowe przystąpienie do wszystkich prac kontrolnych** (sprawdzianów, testów, prac klasowych) oraz oddanie prac zleconych przez nauczyciela, a także uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich sprawdzianów /testów sprawdzających znajomość treści omawianych lektur obowiązkowych. Oceny tych aktywności uznaje się za OCENY KONIECZNE.

3. Brak oceny koniecznej nauczyciel zaznacza, wpisując umowny znak „0”, który nie ma wpływu na średnią ważoną.

4. Ocena semestralna wystawiana jest na podstawie średniej ważonej.

5. Uczeń ma prawo zgłoszenia 2 nieprzygotowań do lekcji w semestrze. Braki muszą być uzupełnione w ciągu 2 dni.

6. Za nieprzygotowanie do lekcji uznaje się brak zadania domowego, podręcznika, zeszytu lub materiałów wymaganych przez nauczyciela (np. tekstu lektury, karty pracy). W przypadku nieobecności na lekcji uczeń jest zobowiązany, we własnym zakresie, uzupełnić wszystkie materiały.

7. Uczeń jest zobowiązany do starannego prowadzenia zeszytu przedmiotowego oraz systematycznego wykonywania zadań domowych.

8. Uczeń zgłasza nieprzygotowanie przed rozpoczęciem lekcji. W innym przypadku otrzymuje ocenę niedostateczną. Niedopuszczalna jest sytuacja, aby uczeń zgłaszał nieprzygotowanie po rozpoczęciu lekcji przez nauczyciela.

9. Uczeń nie może zgłosić nieprzygotowania, jeśli dotyczy to znajomości lektury lub pracy długoterminowej.

10. Sprawdziany diagnozujące poziom wiedzy i umiejętności uczniów, tj. próbne matury i diagnozy oceniane są wg zasad określonych w PSO, a uzyskane oceny wliczane są do średniej ważonej uzyskanej przez ucznia.

V. Warunki zaliczenia materiału w sytuacjach losowych i trudnych

1. Uczeń ma prawo do poprawienia jednej oceny cząstkowej niedostatecznej spośród wszystkich ocen w semestrze, na warunkach ustalonych przez nauczyciela, jednak nie później niż na dwa tygodnie przed wystawieniem oceny semestralnej lub rocznej (z wyłączeniem sprawdzianów/testów ze znajomości lektur obowiązkowych, ponieważ te uczeń musi zaliczyć na ocenę pozytywną).

2. W przypadku dłuższej nieobecności (ponad tydzień) uczeń jest zobowiązany (po uzgodnieniu z nauczycielem) zaliczyć materiał omawiany w czasie jego absencji. W razie nieprzystąpienia do zaliczenia materiału, nauczyciel ma prawo w dowolnym terminie sprawdzić wiedzę i umiejętności ucznia.
3. W przypadku nieobecności na pracy klasowej, sprawdzianie lub teście uczeń jest zobowiązany niezwłocznie, zaraz po powrocie do szkoły, zgłosić się do nauczyciela w celu ustalenia daty napisania pracy w tzw. „drugim terminie”. Jeśli w ciągu 2 tygodni praca nie zostanie napisana, uczeń otrzyma ocenę niedostateczną.
4. Pisanie prac w tzw. „drugim terminie” nie może odbywać się podczas lekcji języka polskiego lub innych przedmiotów. Dla osób, które nie pisały pracy w pierwszym terminie, nauczyciel wyznacza tylko jeden dodatkowy termin. Niestawienie się ucznia w wyznaczonym terminie jest równoznaczne z uzyskaniem oceny niedostatecznej.
5. W przypadku, gdy w trakcie nieobecności ucznia zostało zadane wypracowanie, uczeń jest zobowiązany niezwłocznie po powrocie do szkoły zwrócić się do nauczyciela w celu ustalenia terminu dostarczenia pracy.
6. Uczeń, który uzyskał za pierwszy semestr ocenę niedostateczną jest zobowiązany do zaliczenia realizowanego materiału na warunkach określonych przez nauczyciela. Ocena ustalana jest według obowiązującej w szkole procentowej skali ocen.
7. Uczeń, który uzyskał roczną ocenę niedostateczną z przedmiotu i został promowany warunkowo jest zobowiązany do zaliczenia materiału z całego roku (dotyczy to wiedzy i umiejętności) na warunkach określonych przez nauczyciela.
8. W przypadku uczniów zmieniających profil klasy lub przeniesionych do V LO z innego liceum będą oni zobowiązani do uzupełnienia różnic programowych i zaliczenia materiału na warunkach określonych przez nauczyciela.

VI. Formy i sposoby komunikowania o wynikach procesu edukacyjnego

1. Każda ocena jest jawna dla ucznia.
2. Uczeń uzyskuje informację zwrotną dot. efektów pracy.
3. Rodzice mają prawo do wglądu w prace pisemne swoich dzieci (na warunkach określonych w WSO). Oznacza to, że na wniosek ucznia lub jego rodziców dokumentacja dotycząca egzaminu klasyfikacyjnego, poprawkowego oraz inna dokumentacja dotycząca oceniania ucznia jest udostępniana do wglądu na terenie szkoły uczniowi lub jego rodzicom, bez możliwości wypożyczenia dokumentu, fotografowania i powielania.

VII. Kryteria stosowane przez nauczyciela podczas oceniania przedstawiono w załącznikach:

1. wypracowanie – załącznik nr 1,
2. testy/sprawdziany – załącznik nr 2,
3. wypowiedź ustna – załącznik nr 3,
4. ocenianie według średniej ważonej – załącznik nr 4.

VIII. Postanowienia ogólne

1. Wymagania edukacyjne dostosowane są do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów, którzy posiadają opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej.
2. Uczniowie podlegający nauczaniu indywidualnemu oraz z orzeczeniami kształcenia specjalnego uczeni są i oceniani zgodnie ze wskazaniami poradni z uwzględnieniem sytuacji i możliwości ucznia – odpowiednio do jego potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych.
3. Uczniowie biorący udział w konkursach, olimpiadach, przeglądach, festiwalach itp., w zależności od rangi konkursu i osiągnięcia, otrzymują ocenę cząstkową celującą lub bardzo dobrą.
4. Laureat lub finalista ogólnopolskiej olimpiady przedmiotowej, przeprowadzonych zgodnie z przepisami, otrzymuje z danych zajęć edukacyjnych najwyższą pozytywną roczną ocenę klasyfikacyjną. Uczeń, który tytuł laureata lub finalisty ogólnopolskiej olimpiady przedmiotowej uzyskał po ustaleniu rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych, otrzymuje z tych zajęć najwyższą pozytywną końcową ocenę klasyfikacyjną.
5. Ewaluacja PSO z języka polskiego jest dokonywana po każdej klasyfikacji rocznej.

ZAŁĄCZNIK NR 1

Wypracowanie dla poziomu podstawowego i rozszerzonego.

Kryteria oceniania rozprawki oraz interpretacji utworu lirycznego na poziomie podstawowym oraz wypowiedzi argumentacyjnej i analizy porównawczej na poziomie rozszerzonym określone są według kryteriów CKE zawartych w *Informatorze o egzaminie maturalnym z języka polskiego od roku szkolnego 2014/2015*.

Dostępne na: <http://www.cke.edu.pl/files/file/Matura-2015/Informatory-2015/Jezyk-polski.pdf>

ZAŁĄCZNIK NR 2

Testy/sprawdziany

1. Testy mogą być zbudowane z różnych typów zadań:

- zadania wyboru jednokrotnego lub wielokrotnego,
- zadania z luką, na dobieranie,
- zadania typu prawda – fałsz,
- zadania z odpowiedziami zamkniętymi i otwartymi.

2. Zadania: testy czytania ze zrozumieniem, zadania domowe, kartkówki, sprawdziany ze znajomości lektury, notatki, praca na lekcji, recytacja, odpowiedź oceniane będą wg następującej skali procentowej:

0% - 44% punktów – ocena niedostateczna

45% - 54% punktów – ocena dopuszczająca

55% -74% punktów – ocena dostateczna

75% - 89% punktów – ocena dobra

90% - 100% punktów – ocena bardzo dobra

3. Zadania, spełniające wymagania na ocenę celującą (sprawdziany, testy wiadomości, prace klasowe, diagnozy, próbne matury, prezentacje i wypracowania) będą oceniane wg następującej skali procentowej:

0% - 44% punktów – ocena niedostateczna

45% - 54% punktów – ocena dopuszczająca

55% -74% punktów – ocena dostateczna

75% - 89% punktów – ocena dobra

90% - 97% punktów – ocena bardzo dobra

98 – 100% punktów – ocena celująca

ZAŁĄCZNIK NR 3

Wypowiedź ustna

CELUJĄCY			
REALIZACJA TEMATU	JĘZYK I STYL	KOMPOZYCJA	KOMUNIKATYWNOŚĆ
<p>uczeń:</p> <p>wykazuje się obszerną wiedzą wykraczającą poza poziom podstawowy, rozumie i omawia wszystkie kwestie związane z tematem, analizuje funkcjonalnie, właściwie selekcjonuje materiał, przywołuje bogate konteksty (także z innych dziedzin, takich jak: filozofia, sztuka, muzyka, literatura), dostrzega powinowactwa w świecie kultury, formułuje i rozwiązuje problemy badawcze wynikające z tekstu, samodzielnie argumentuje (świadomie dokonuje selekcji argumentów), formułuje własne opinie, wartościuje zjawiska, uogólnia i syntetyzuje, powołuje się na autorytety</p>	<p>uczeń:</p> <p>przestrzega wszystkich zasad poprawnego mówienia, świadomie kształtuje (kreuje) swoją wypowiedź, posługuje się bogatym słownictwem, tworzy funkcjonalne i skomplikowane struktury składniowe, swobodnie realizuje się w wyraźnie określonej odmianie stylistycznej języka (np. stylu naukowym), świadomie stosuje środki retoryczne, swobodnie posługuje się terminologią i pojęciami</p>	<p>uczeń:</p> <p>buduje wypowiedź ze świadomością jej celu i funkcji oraz organizuje ją według własnego, przemyślanego planu, dba o proporcje w kompozycji wypowiedzi, właściwie wykorzystuje czas przeznaczony na wypowiedź</p>	<p>uczeń:</p> <p>swobodnie udziela odpowiedzi na zadane pytanie, prezentując rozległą wiedzę, broni swojego stanowiska lub polemizuje, chętnie podejmuje próbę rozpatrzenia nowej hipotezy</p>
BARDZO DOBRY			
REALIZACJA TEMATU	JĘZYK I STYL	KOMPOZYCJA	KOMUNIKATYWNOŚĆ
<p>uczeń:</p> <p>posiada pełną wiedzę na omawiany temat,</p> <p>analizuje i interpretuje, przywołuje właściwe konteksty, posługuje się przemyślaną argumentacją, dokonuje hierarchizacji argumentów, wyciąga trafne wnioski, uogólnia, syntetyzuje i wartościuje, przeważnie formułuje własne sądy i opinie</p>	<p>uczeń:</p> <p>posługuje się poprawną polszczyzną, dba o poprawną artykulację, posługuje się właściwym stylem (retorycznym, naukowym), polemizuje, broni swojego stanowiska, posługuje się bogatym słownictwem, posługuje się właściwą terminologią</p>	<p>uczeń:</p> <p>świadomie komponuje swoją wypowiedź,</p> <p>dba o trójczłonowość wypowiedzi i wyraźnie eksponuje wniosek końcowy,</p> <p>zachowuje proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami wypowiedzi, właściwie wykorzystuje czas przeznaczony na wypowiedź</p>	<p>uczeń:</p> <p>udziela całkowicie poprawnych odpowiedzi, broni swojego stanowiska,</p> <p>swobodnie i chętnie uczestniczy w rozmowie</p>

DOBRY			
REALIZACJA TEMATU	JĘZYK I STYL	KOMPOZYCJA	KOMUNIKATYWNOŚĆ
uczeń: zna i rozumie materiał, podejmuje próbę analizowania, na ogół poprawnie interpretuje, wskazuje wartości uniwersalne i konfrontuje je z własnymi, przywołuje podstawowe konteksty, argumentuje, ale nie dokonuje hierarchizacji argumentów, przywołuje ważne sądy i opinie, formułuje własne sądy i uogólnia	uczeń: przestrzega zasad poprawnego mówienia, posługuje się poprawnym stylem, posługuje się właściwą terminologią, stosuje właściwe dla wypowiedzi ustnej środki językowe	uczeń: tworzy wypowiedź spójną i logiczną, na ogół uporządkowaną (możliwe niewielkie odstępstwa i dysproporcje pomiędzy częściami tekstu), formułuje wniosek końcowy, dobrze gospodaruje czasem przeznaczonym na wypowiedź	uczeń: formułuje w większości poprawne odpowiedzi, podejmuje próbę obrony własnego stanowiska, uczestniczy w rozmowie
DOSTATECZNY			
REALIZACJA TEMATU	JĘZYK I STYL	KOMPOZYCJA	KOMUNIKATYWNOŚĆ
uczeń: posiada dość dobrze utrwalone wiadomości, dba o poprawność merytoryczną, podejmuje próbę analizy, formułuje podstawowe wnioski, przytacza nieliczne argumenty, odtwarza znane sądy i opinie	uczeń: popelnia nieliczne błędy językowe, posługuje się prostym stylem, posługuje się słownictwem umożliwiającym mu sprawną komunikację	uczeń: podejmuje próbę uporządkowania wypowiedzi (ma świadomość dostosowania się do tego kryterium), tworzy wypowiedź w większości spójną i logiczną, z trudem panuje nad czasem wypowiedzi	uczeń: udziela odpowiedzi będących w większości w związku z tematem, podejmuje próbę uczestniczenia w rozmowie
DOPUSZCZAJĄCY			
REALIZACJA TEMATU	JĘZYK I STYL	KOMPOZYCJA	KOMUNIKATYWNOŚĆ
uczeń: posiada powierzchowną wiedzę, poprawnie odtwarza treści oraz podstawowe sądy i opinie, popelnia nieliczne drugorzędne błędy rzeczowe, przy pomocy nauczyciela podejmuje próbę analizy	uczeń: popelnia dość liczne błędy językowe, które jednak nie wpływają na komunikatywność wypowiedzi, posługuje się ubogim słownictwem i schematyczną składnią	uczeń: porządkuje wypowiedź z pomocą nauczyciela, formułuje podstawowy wniosek, nie potrafi dysponować czasem przeznaczonym na wypowiedź	uczeń: podejmuje próbę odpowiedzi na pytania, ale w niewielkim stopniu do nich nawiązuje

ZAŁĄCZNIK NR 4

Średnia ważona

1. Podstawą wystawienia ocen śródrocznej i rocznej jest średnia ważona ocen uzyskanych przez ucznia w ciągu każdego z semestrów. Ustalenie oceny odbywa się według wzoru:

$$(\text{ocena} \times \text{waga}) + (\text{ocena} \times \text{waga}) + \dots$$

$$\text{Średnia ważona} = \frac{\dots}{\dots}$$

$$\sum \text{wag}$$

Poszczególnym formom aktywności przyporządkowane są następujące wagi:

FORMA AKTYWNOŚCI	WAGA	OCENA KONIECZNA
Praca klasowa	4	K
Test czytania ze zrozumieniem – test	3	K
Sprawdzian, próbna matura, diagnoza, test	4	K
Sprawdzian / test ze znajomości lektury	4	K
Kartkówka	2	
Wypowiedź ustna	3	
Praca na lekcji (aktywność)	1-2	
Praca domowa (wypracowanie)	3	K
Praca domowa (krótka forma)	1-2	
Inne formy pracy	1-2	
Projekt	1-4	

2. Ocena semestralna wystawiana jest odpowiednio do wartości średniej ważonej wg poniższych przedziałów:

do 1,69	-	niedostateczny
1,7 – 2,69	-	dopuszczający
2,7 – 3,69	-	dostateczny
3,7 – 4,69	-	dobry
4,7 – 5,69	-	bardzo dobry
od 5,7	-	celujący

3. Ocena roczna jest średnią ważoną z wszystkich ocen otrzymanych w ciągu całego roku.

Opracowanie średniej ważonej: Agnieszka Wojtkowiak